

Sopimus epäterveiden kaupan käytäntöjen torjumisesta suojelee kaikkia EU:n viljelijöitä

Bryssel 19. joulukuuta 2018

Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio pääsivät tänään poliittiseen yhteisymmärrykseen uusista säännöistä, joilla voidaan suojella 100:aa prosenttia EU:n viljelijöistä ja valtaosaa EU:n elintarvikealan yrityksistä kunniallisen ja vilpittömän kaupankäynnin vastaisilta käytännöiltä.

Uusi EU-säädös kattaa maataloustuotteet ja elintarvikkeet, joilla käydään kauppaa elintarvikeketjussa, ja sillä kielletään ensimmäistä kertaa 16 erilaista epäreilua kaupan käytäntöä, joita yksi kauppakumppani harjoittaa yksipuolisesti suhteessa muihin. Joitakin käytäntöjä sallitaan vain, jos niistä on tehty selkeä ja yksiselitteinen ennakkosopimus asianomaisten osapuolten välillä.

Euroopan komissio esitti lainsäädäntöehdotuksensa huhtikuussa 2018. Tavoitteena on parantaa tasapuolisuutta elintarvikeketjussa ja tarjota vähimmäistason suojele koko EU:ssa. Tämä on ensimmäinen kerta kun tällä alalla otetaan käyttöön EU:n laajuista sääntelyä. Uusi sääntelykehys antaa jäsenvaltioille toimivallan valvoa uusien sääntöjen noudattamista ja määrätä seuraamuksia, jos todetaan, että sääntöjä on rikottu.

Maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaava komissaari Phil **Hogan**, joka osallistui viimeiseen neuvottelukokoukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston edustajien kanssa, sanoi tämänpäiväisen sopimuksen luovan pohjaa aivan uudelle EU-sääntelylle, joka tarjoaa merkittävää suojaa kaikille EU:n viljelijöille, näiden organisaatioille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille. *”Vastedes heitä suojellaan kaikilta epätasapuolisesti ja sääntöjen vastaisesti toimivilta isommilta toimijoilta. Haluaisin kiittää kaikkia neuvottelijoita, joiden rakentavan toiminnan ja kovan työn ansiosta poliittinen yhteisymmärrys oli mahdollista saavuttaa tänään. Eriyisen tyytyväinen olen siihen, että sopimukseen päästiin huomattavan lyhyessä ajassa eli vain kahdeksan kuukauden kuluttua siitä, kun komissio esitti ehdotuksensa.”*

Tänään saavutettu sopimus koskee kaikkia elintarvikeketjun toimijoita, joiden liikevaihto on enintään 350 miljoonaa euroa, ja tarjottavan suojan taso vaihtelee tällöin liikevaihdon mukaan. Uusien sääntöjen piiriin kuuluvat jälleenmyyjät, elintarvikkeiden jalostajat, tukkukauppiat, osuuskunnat ja tuottajajärjestöt sekä yksittäiset tuottajat, jotka liittyvät johonkin yksilöityyn epäterveeseen kaupan käytäntöön.

Kiellettäviä epäterveitä kaupan käytäntöjä ovat muun muassa viivästyneet maksut pilaantuvista tuotteista, tilausten peruuttaminen viime hetkellä, yksipuoliset ja takautuvat sopimusten muutokset, tavarantoimittajan pakottaminen maksamaan tuotehävikistä ja kirjallisista sopimuksista kieltäytyminen.

Joitakin käytäntöjä sallitaan vain, jos niistä on tehty selkeä ja yksiselitteinen ennakkosopimus osapuolten välillä. Tällaisia ovat se, että ostaja palauttaa myymättä jääneet elintarvikkeet tavarantoimittajalle, ostaja veloittaa tavarantoimittajalta maksun varmistaakseen tai pitääkseen voimassa elintarvikkeita koskevan hankintasopimuksen tai tavarantoimittaja maksaa ostajan myyninedistämis-, mainos- tai markkinointikampanjasta.

Kieltojen täytäntöönpanosta ei aiheudu korkeampia hintoja kuluttajille. Julkisessa kuulemisessa, jonka komissio järjesti ennen ehdotuksen esittämistä, kuluttajajärjestöt tukivat tällaisia käytäntöjä koskevaa sääntelyä, koska pitkällä aikavälillä niillä on kielteinen vaikutus kuluttajiin.

Yksi tärkeistä seikoista direktiivissä on sen jäsenvaltioille antama mahdollisuus ottaa kansallisessa lainsäädännössä käyttöön korkeampi raja kuin 350 miljoonaa euroa tai toteuttaa halutessaan lisätoimenpiteitä. Sopimukseen sisältyy myös uudelleentarkastelulauseke, jonka mukaan säädöstekstiä on arvioitava ja mahdollisesti tarkistettava neljän vuoden kuluttua eli parlamentin seuraavan vaalikauden kuluessa.

Jäsenvaltiot nimeävät viranomaiset, jotka vastaavat uusien sääntöjen täytäntöönpanosta ja joilla on toimivalta määrätä sakkoja ja panna vireille tutkimuksia valitusten perusteella. Valituksen tekijät voivat pyytää luottamuksellisuutta mahdollisten vastatoimien välttämiseksi. Komissio perustaa lainvalvontaviranomaisten välille koordinoitimekanismin, jolla mahdollistetaan hyvien toimintatapojen

jakaminen.

Tämänpäiväisen sopimuksen jälkeen Euroopan parlamentti ja neuvosto äänestävät säädöstekstin hyväksymisestä. Kun uusi säädös on hyväksytty, jäsenvaltioiden on saatettava se osaksi kansallista lainsäädäntöään.

Taustaa

Komission vuoden 2018 työohjelmassa todetaan, että *”komissio esittää toimenpiteitä elintarvikeketjun toimivuuden parantamiseksi, jotta voidaan auttaa maanviljelijöitä vahvistamaan asemaansa markkinoilla ja suojata heitä häiriöiltä tulevaisuudessa”*.

Tämän aloitteen perustana ovat puheenjohtaja Junckerin unionin tilaa käsitelleissä puheissa vuonna 2015 ja 2016 tehdyt viittaukset elintarvikeketjuun. Se on myös poliittinen vastaus kesäkuussa 2016 annettuun Euroopan parlamentin päätöslauselmaan, jossa Euroopan komissiota kehoitettiin esittämään ehdotus epäterveitä kaupan käytäntöjä koskevista EU:n tason puitteista. Lisäksi neuvosto kehotti joulukuussa 2016 komissiota toteuttamaan vaikutustenarvioinnin, jotta voitaisiin ehdottaa EU:n säädöspuitteita tai muita kuin lainsäädäntötoimia epäterveisiin kaupan käytäntöihin puuttumiseksi.

Komissio on toimikautensa alusta lähtien pyrkinyt saamaan aikaan oikeudenmukaisemman ja tasapainoisemman elintarvikeketjun. Komissio perusti vuonna 2016 [maatalousmarkkinoiden työryhmän](#) arvioimaan viljelijöiden asemaa elintarvikeketjussa ja antamaan [suosituksia](#) tämän aseman vahvistamisesta. Näiden suositusten perusteella komissio käynnisti vuonna 2017 [alustavan vaikutustenarvioinnin](#) ja [julkisen kuulemisen](#), joissa käsiteltiin elintarvikeketjun parantamista ja joilla autettiin yksilöimään epäterveitä kaupan käytäntöjä, joita toimijat katsovat kohtaavansa säännöllisesti.-

Helmikuussa 2018 julkaistussa [EU:n laajuudessa mielipidekyselyssä](#) kävi ilmi, että valtaosa vastaajista (88 %) piti tärkeänä viljelijöiden aseman vahvistamista elintarvikeketjussa. Yhteisen maatalouspolitiikan nykyaikaistamisesta järjestettiin vuonna 2017 julkinen kuuleminen, johon vastanneista 96 prosenttia oli samaa mieltä siitä, että viljelijöiden aseman parantaminen arvoketjussa, myös puuttamalla epäterveisiin kaupan käytäntöihin, pitäisi olla yksi EU:n yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteista.

Lisätietoa

[Euroopan komissio toteuttaa toimia epäterveiden kaupan käytäntöjen kieltämiseksi elintarvikeketjussa](#)
[Komission ehdotus epäterveiden kaupan käytäntöjen torjumiseksi elintarvikeketjussa](#)
[TAUSTATIEDOTE: Epäterveiden kaupan käytäntöjen torjuminen elintarvikeketjussa](#)

IP/18/6790

Lisätietoa tiedotusvälineille:

[Daniel ROSARIO](#) (+ 32 2 295 61 85)

[Clemence ROBIN](#) (+32 2 29 52509)

Lisätietoa yleisölle: [Europe Direct](#) -palvelu, puh. [00 800 67 89 10 11](#) tai [sähköposti](#)